

*„A világ statisztikája – a statisztika világa”
Ünnepi konferencia
Esztergom, 2010. október 14-15.*

*Forgon Mária:
Új szemléletmód a konzisztensebb
nemzeti számlákért*

A nemzeti számlák és a forrás felhasználás táblák integrált összeállítása

A módszertani fejlesztés lényege:

- új technológia bevezetése
- új dimenzióval való bővítés (a termékbontás bevitele a számításokba)
- új funkció: a termelési és felhasználási oldalról történő GDP számítás kiegyensúlyozása a termékdimenzió segítségével
- a folyó és változatlan (előző évi) áras számítások szimultán, egységes szerkezetben való elvégzése
- „up-dating” technika, a benchmark évi számítások továbbvezetésének lehetősége

Az SNA-NT rendszer struktúrája

T1 FORRÁS OLDAL

13 Termelői ("gyárkapu") ár		Termelési számla, kibocsátás			
12 Terméktámogatások (termelőnek juttatott) (-)		Termelési számla, kibocsátás			
11 Termékdadók (termelőtől beszedett)		Termelési számla, kibocsátás			
10 Alap ár = 13 - (11 + 12)		Termelési számla, kibocsátás			
xxxxx0 termékcsoport		22 Saját végző felhasználásra termelő, TEAOR		52 Import	
xxxxx1 termékcsoport		23 Piaci termelő, TEAOR		52 Import	
xxxxx2 termékcsoport		24-25 Kormányzati szektor, TEAOR		52 Import	
.....		26 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények, TEAOR		52 Import	
xxxxx9 termékcsoport		27 Technikai számla, fel nem osztott tételek		52 Import	
		29605 Vám		52 Import	

T2 FELHASZNÁLÁS OLDAL

19 Piaci beszerzési ár		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
17 ÁFA		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
14 Kereskedelmi ár és szállítási díj		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
13 Termelői ("gyárkapu") ár = 19 - (14 + 17)		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
12 Terméktámogatások (termelőnek juttatott) (-)		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
11 Termékdadók (termelőtől beszedett)		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
10 Alap ár = 13 - (11 + 12)		Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végző felhasználás	
xxxxx0 termékcsoport		22 Saját végző felhasználásra termelő, TEAOR		51 Export	
xxxxx1 termékcsoport		23 Piaci termelő, TEAOR		6 Végző fogyasztás	
xxxxx2 termékcsoport		24-25 Kormányzati szektor, TEAOR		82-96 Bruttó állóeszköz-felhalmozás	
.....		26 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények, TEAOR		87 Készletváltozás	
xxxxx9 termékcsoport		27-28-29 Technikai számla, fel nem osztott tételek			

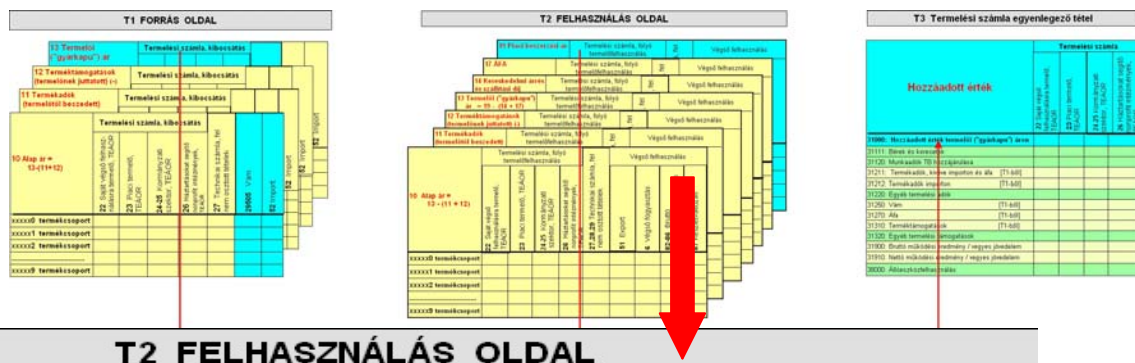
T3 Termelési számla egyenlegező tétel

Hozzáadott érték		Termelési számla	
		22 Saját végző felhasználásra termelő, TEAOR	23 Piaci termelő, TEAOR
		24-25 Kormányzati szektor, TEAOR	26 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények, TEAOR
31000: Hozzáadott érték termelői ("gyárkapu") áron			
31111: Bérek és keresetek			
31120: Munkaadók TB hozzájárulása			
31211: Termékdadók, kivéve importon és áfa [T1-ből]			
31212: Termékdadók importon [T1-ből]			
31220: Egyéb termelési adók			
31250: Vám [T1-ből]			
31270: Áfa [T1-ből]			
31310: Terméktámogatások [T1-ből]			
31320: Egyéb termelési támogatások			
31900: Bruttó működési eredmény / vegyes jövedelem			
31910: Nettó működési eredmény / vegyes jövedelem			
38000: Állóeszközfelhasználás			

Forrás oldal

[illegible]

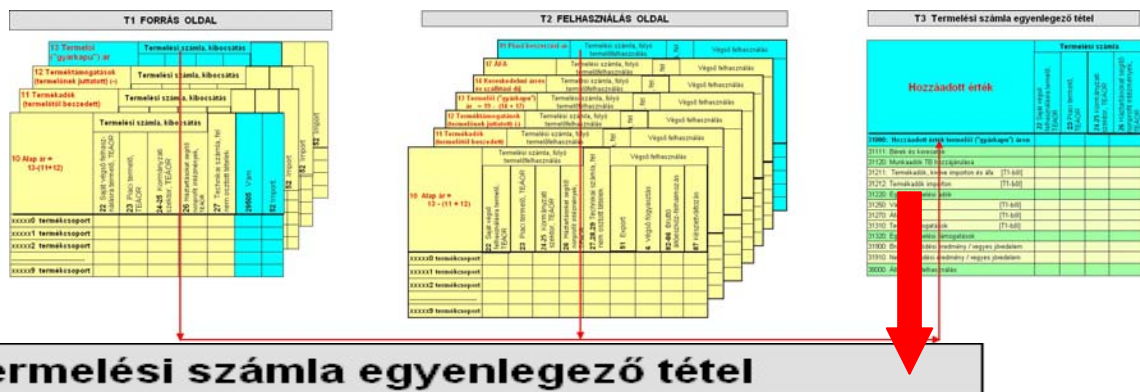
Felhasználás oldal

19 Piaci beszerzési ár	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás	a, fel	Végső felhasználás
17 ÁFA	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás	, fel	Végső felhasználás
14 Kereskedelmi árrés és szállítási díj	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás	, fel	Végső felhasználás
13 Termelői ("gyárkapu") ár = 19 - (14 + 17)	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás	, fel	Végső felhasználás
12 Terméktámogatások (termelőnek juttatott) (-)	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás	, fel	Végső felhasználás
11 Termékdadók (termelőtől beszedett)	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás	a, fel	Végső felhasználás
10 Alap ár = 13 - (11 + 12)	Termelési számla, folyó termelőfelhasználás		Végső felhasználás
	22 Saját végső felhasználásra termelő, TEÁOR		
	23 Piaci termelő, TEÁOR		
	24-25 Kormányzati szektor, TEÁOR		
	26 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények, TEÁOR		
	27,28,29 Technikai számla, fel nem osztott tételek		
	51 Export		
	6 Végső fogyasztás		
	82-86 Bruttó állóeszköz-felhalmozás		
	87 Készletváltozás		
xxxxxx0 termékcsoport			
xxxxxx1 termékcsoport			
xxxxxx2 termékcsoport			
.....			
xxxxxx9 termékcsoport			

Termelési számla egyenlegező tétel

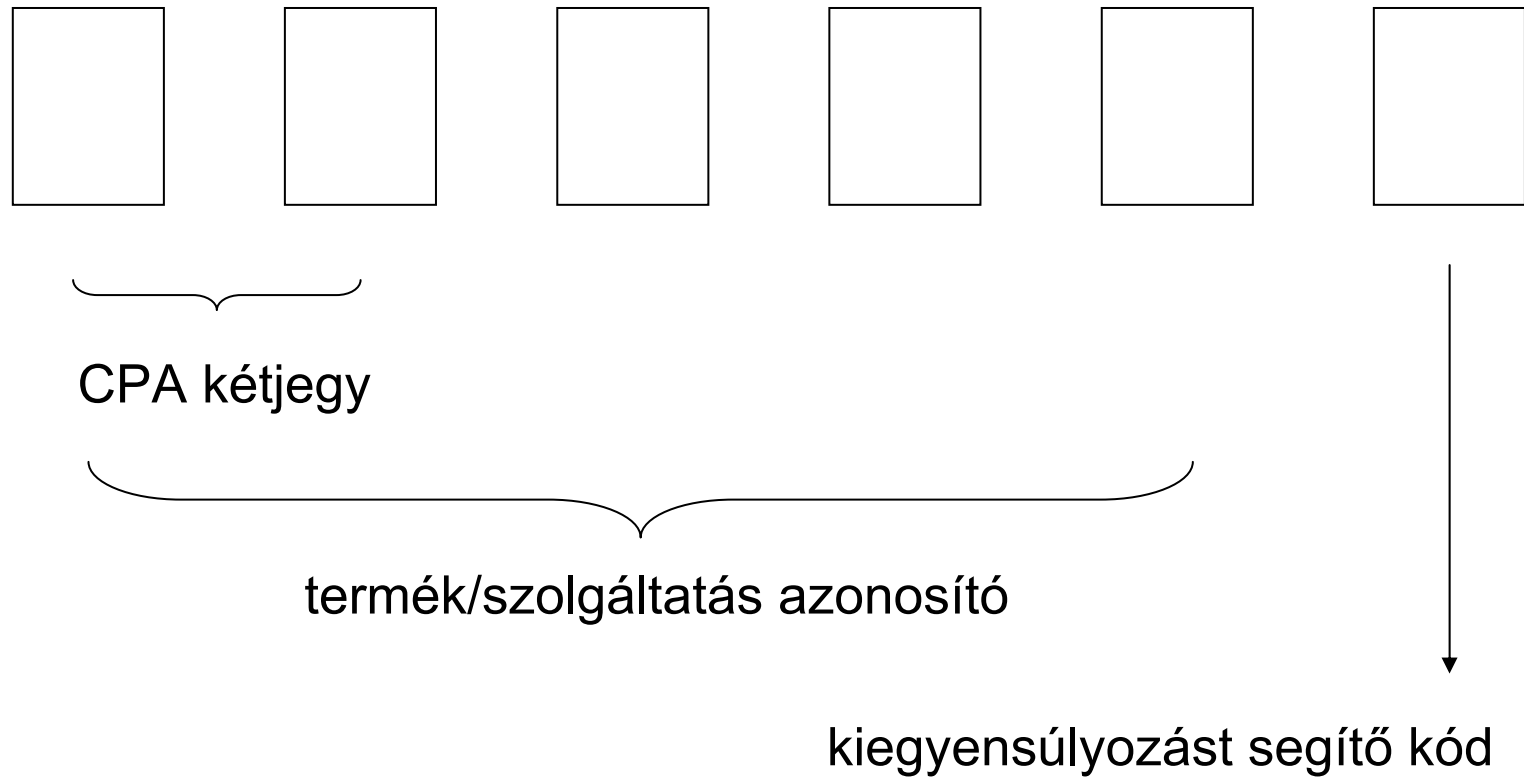
Termelési számla				
Hozzáadott érték	Termelési számla			
	22 Saját végső felhasználásra termelő, TEÁOR	23 Piaci termelő, TEÁOR	24-25 Kormányzati szektor, TEÁOR	26 Háztartásokat segítő nonprofit intézmények, TEÁOR
31000: Hozzáadott érték termelői ("gyárcapu") áron				
31111: Bérek és keresetek				
31120: Munkaadók TB hozzájárulása				
31211: Termékadók, kivéve importon és áfa [T1-ből]				
31212: Termékadók importon [T1-ből]				
31220: Egyéb termelési adók				
31250: Vám [T1-ből]				
31270: Áfa [T1-ből]				
31310: Terméktámogatások [T1-ből]				
31320: Egyéb termelési támogatások				
31900: Bruttó működési eredmény / vegyes jövedelem				
31910: Nettó működési eredmény / vegyes jövedelem				
38000: Állóeszközfelhasználás				

Keretrendszer

Terméklista

- csoportok kialakításának főbb szempontjai:
  - a termékcsoporthoz aránya az összes forrásból jelentős legyen, *releváns*
  - a csoportok a *felhasználási célok* szerinti lehetőség *homogének* legyenek;
  - a csoportok az *árváltozás* szempontjából *homogének* legyenek;
  - a csoportok a *termékadó és terméktámogatás* szempontjából *homogének* legyenek;
  - az inputadatok, árindexek lehetőség *közvetlen előállíthatók* legyenek az alapstatisztikákból;
  - biztosítva legyen a lista *aggregálásának* lehetősége CPA 2 jegyes szintre
- a kódrendszer

A termék/szolgáltatás kód szerkezete:

Terméklista

A kód utolsó karaktere	A termékcsoporthoz tartozó	Elemzés
A kód utolsó karaktere: (de nem 061, 081, 091)		
0	piaci kibocsátás	497
1	kibocsátás saját bruttó állóeszköz-felhalmozásra; mezőgazdasági behalmozás, direkt piaci értékesítés és önfogyasztás; nem megfigyelt gazdaság becslésének egy része (egyértelmű a felhasználási cél)	67
2	aktív bér munka	30
3	passzív bér munka	30
4	a központi kormányzat kibocsátásából a vásárolt rész	39
5	központi kormányzat kibocsátása ingyenes fogyasztásra	39
6	az önkormányzat kibocsátásából a vásárolt rész	30
7	önkormányzat kibocsátása ingyenes fogyasztásra	30
8	háztartásokat segítő non-profit intézmények kibocsátásából a vásárolt rész	17
9	háztartásokat segítő non-profit intézmények kibocsátása ingyenes fogyasztásra	17
A kód utolsó 3 jelle:		
061	központi kormányzat állóeszköz-felhasználás	25
081	önkormányzat állóeszköz-felhasználás	22
091	háztartásokat segítő non-profit intézmények állóeszköz-felhasználás	10

A termékek/szolgáltatások fajtája szerinti összetétel:

Termékek és szolgáltatások	
megnevezése	száma
Mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és halászati termék szolgáltatások (CPA 01, 02, 05)	56
Bányászat (CPA 10-14)	18
Feldolgozóipar (CPA 15-37)	321
Energia termékek, víz és szolgáltatás (CPA 40,41)	12
Építőipari szolgáltatás (CPA 45)	7
Többi szolgáltató tevékenység (CPA 50-93)	137

Fordítókulcsok

SNA-NT terméklista – BTO (ipari termékek)

SNA-NT terméklista – CN (export, import)

SNA-NT terméklista – SZJ (szolgáltatások)

Keresztosztályozási táblák

SNA-NT terméklista – COICOP (a háztartások végső fogyasztási kiadása rendeltetés csoportjai)

SNA-NT terméklista – Bruttó állóeszköz-felhalmozás eszközfőcsoportjai

Az ágazatok listája (a termelés típusával kombinálva)

A termelés típusa és a szektorbesorolás közti kapcsolat

A termelőt azonosító kód	Intézményi szektor	A termelés típusa	Elemszám
22xxx	háztartás	kibocsátás saját végsőfelhasználásra	3
23xxx kivéve 236xx	nem-pénzügyi vállalatok, háztartás	piaci kibocsátás	115
2365x, 2366x	pénzügyi vállalatok		2
2367x	pénzügyi vállalatok, háztartás		1
24xxx	központi kormányzat	egyéb nem-piaci kibocsátás	28
25xxx	önkormányzat		28
26xxx	háztartásokat segítő non-profit intézmények		10

Tevékenységek TEÁOR bontásban	
megnevezése	száma
Mezőgazdaság, vad-, erdő-, halgazdálkodás (TEÁOR 01, 02, 05)	3
Bányászat (TEÁOR 10-14)	4
Feldolgozóipar (TEÁOR 15-37)	56
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás (TEÁOR 40-41)	4
Építőipar (TEÁOR 45)	2
Kereskedelem, javítás (TEÁOR 50-52)	6
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (TEÁOR 55)	3
Szállítás, raktározás, posta, távközlés (TEÁOR 60-64)	11
Pénzügyi közvetítés (TEÁOR 65-67)	3
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (TEÁOR 70-74)	12
Közigazgatás (TEÁOR 75)	1
Oktatás (TEÁOR 80)	2
Egészségügy, szociális ellátás (TEÁOR 85)	3
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatások (TEÁOR 90-93)	7

A végső felhasználási tételek listája

A végső felhasználást azonosító kód	A végső felhasználási tételek tartalma	Elemszám
51xxx	export	3
61xxx	háztartások végső fogyasztási kiadása	119
64xxx	központi kormányzat végső fogyasztási kiadása	3
65xxx	önkormányzat végső fogyasztási kiadása	3
66xxx	háztartásokat segítő non-profit intézmények végső fogyasztási kiadása	2
82xxx	lakossági lakásberuházás	1
83xxx	vállalati, pénzügyi és háztartási szektor bruttó állóeszköz-felhalmozása, kivéve lakossági lakásberuházás	58
84xxx	központi kormányzat bruttó állóeszköz-felhalmozása	18
85xxx	önkormányzat bruttó állóeszköz-felhalmozása	19
86xxx	háztartásokat segítő non-profit intézmények bruttó állóeszköz-felhalmozása	4
87xxx	készletváltozás	3

Az integrált keretrendszer értékelési kategóriái

A norvég szoftver által kínált értékelési kategóriák:	jelölése
– alapár	10
– a termelők által befizetett termékadók (kivéve áfa)	11
– a termelők által kapott terméktámogatások	12
– „gyárkapu ár”	13
– kereskedelmi árrés	14R
– külön felszámított szállítási díj	14T
– a kereskedelemben felszámított termékadók (kivéve áfa)	15
– a kereskedelmen keresztül juttatott terméktámogatások	16
– áfa	17
– beruházási adók	18
– piaci beszerzési ár	19

Az értékelési kategóriák közötti összefüggés:

Piaci beszerzési ár (19)

- Vissza nem igényelhető áfa (17)
- Kereskedelmi árrés és külön felszámított szállítási díj (14R, 14T)

= Gyárkapu ár (13)

+ Terméktámogatások (12)

- Termékadók (a termelők által beszedett és az államkasszába befizetett termékadók) (11)
-

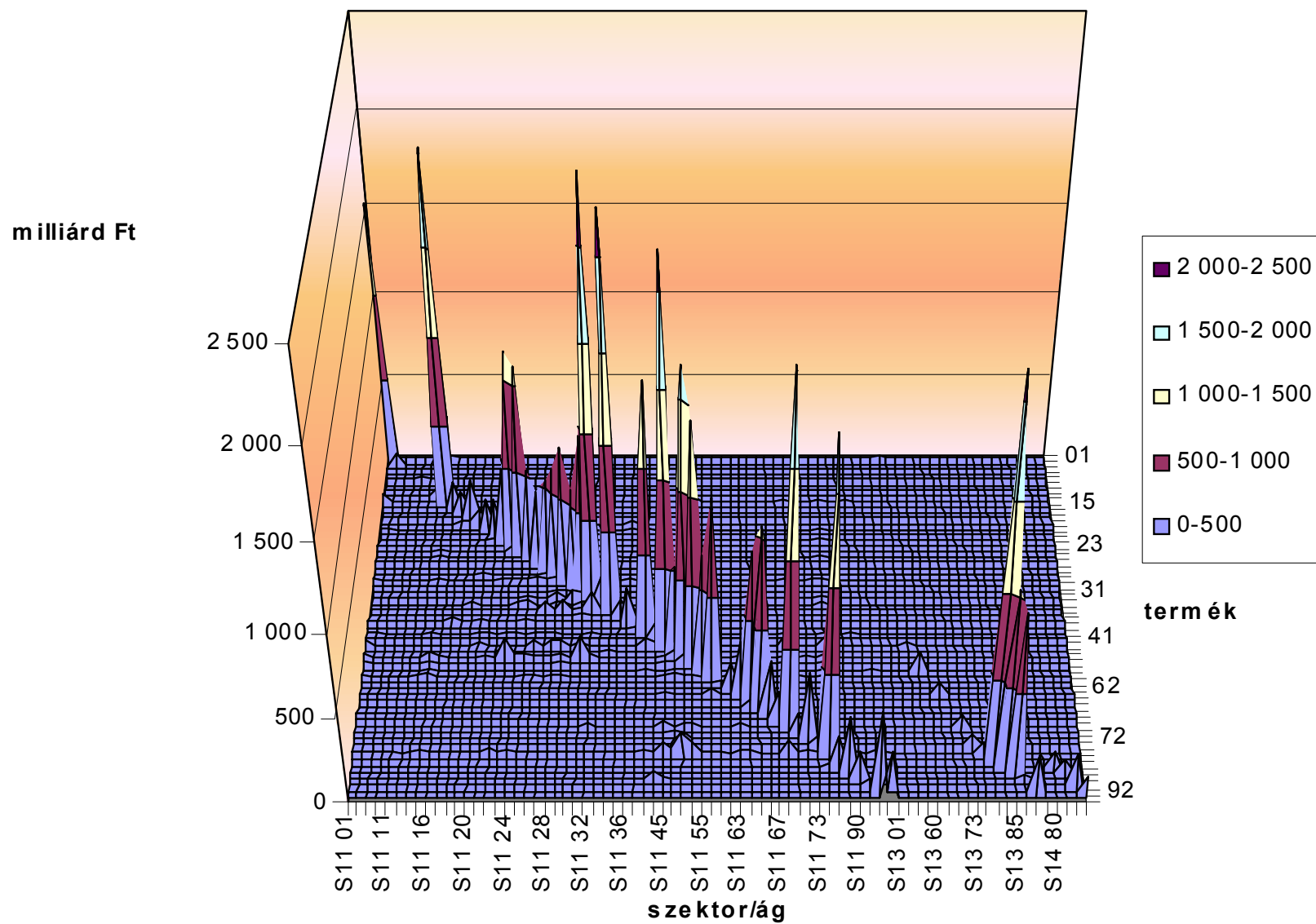
= Alapár (10)

A sorrend fontos!

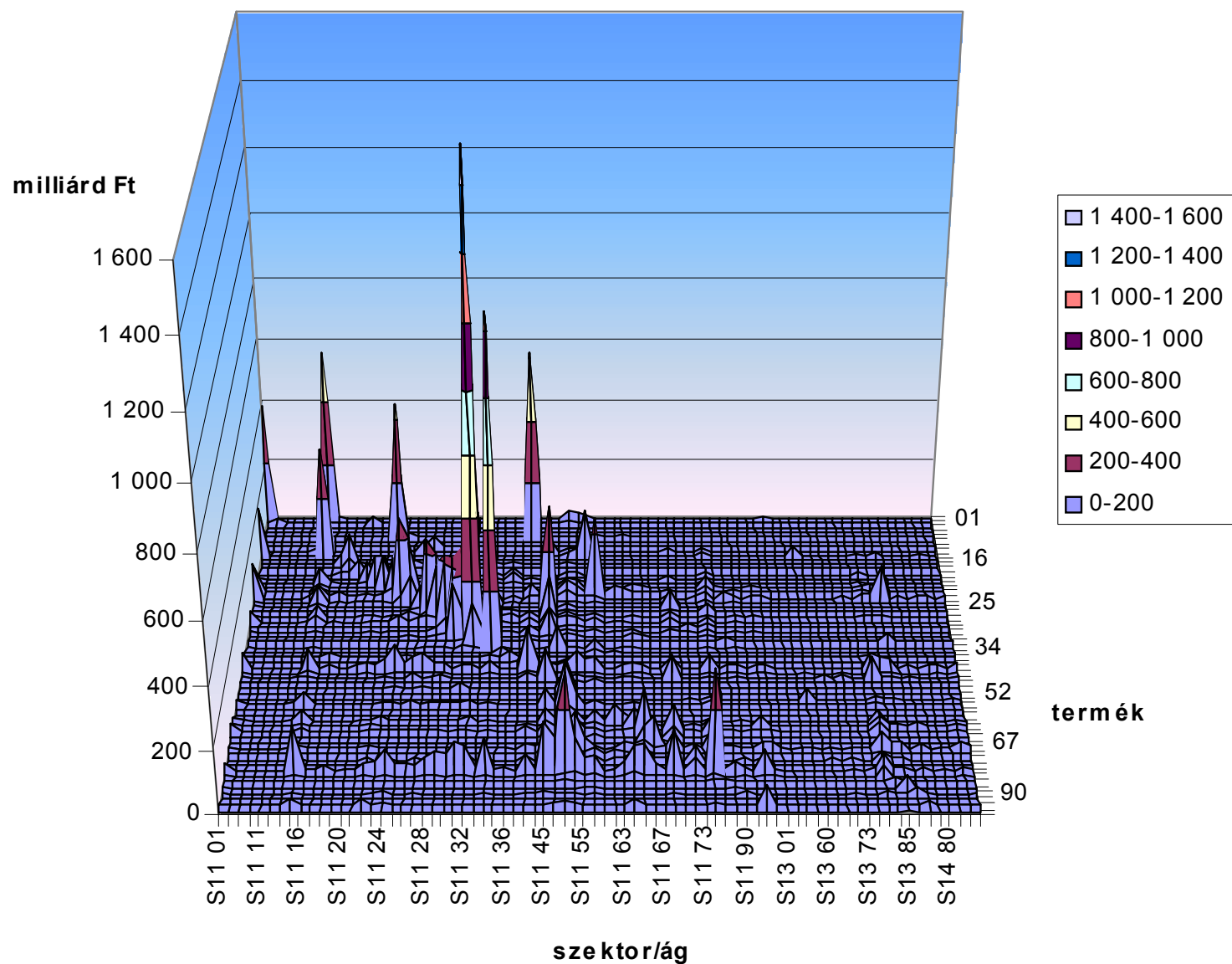
A folyó áras számítás input adatai:

- a keretet képező listák az azonosító kódokkal
- a kibővített forrás tábla gyárkapu áron
- a kibővített felhasználás tábla piaci beszerzési áron
- a hozzáadottérték-komponensek tábla külső adatforrásból bevitt elemei
- a termékadók (kivéve áfa) és terméktámogatások termékbontásban, vetítési alap segédmátrixok a felhasználókhöz rendeléshez

Kibocsátás szerkezete 2005

Folyó termelőfelhasználás szerkezete 2005

A folyó áras számítás input adatai (folytatás):

A vissza nem igényelhető áfa összegének kiszámításához szükséges információk:

- normál áfakulcs
- áfa levonási tilalom alá eső termékek listája
- azon termékek listája a kulcs megadásával, ahol csökkentett kulcs van érvényben
- a felhasználási tábla azon oszlopai, melyekre nem, vagy csak részlegesen kell vissza nem igényelhető áfát számítani, a százalékos mérték megadásával

A folyó áras számítás input adatai (folytatás):

A kereskedelmi árrés és a külön felszámított szállítási díj számításához szükséges információk

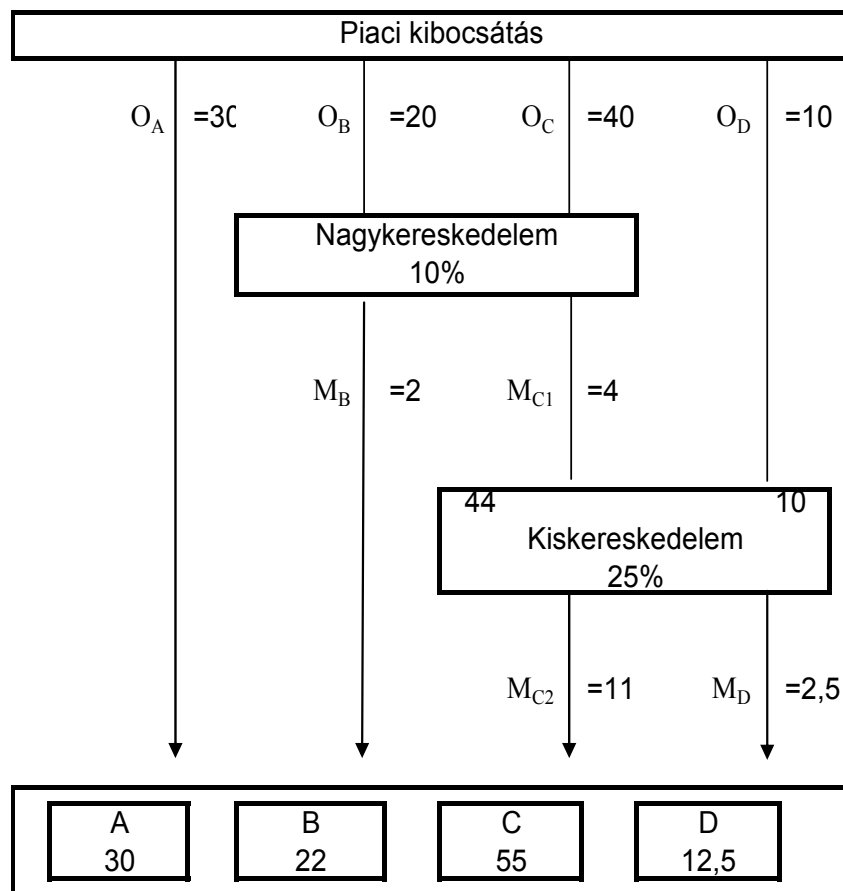
árréskulcs-mátrixok

szállítási díjhányad mátrix

Kereskedelmi értékesítési irányok

Kereskedelmi árrés

A termékek különböző értékesítési irányai

A irány: A termelőtől közvetlenül a felhasználóhoz; Kereskedelmi árrés nélkül.

B irány: Nagykereskedő közvetítésével a termelőtől a felhasználóig; Felszámított árrés M_B .
 $M_B = O_B \times m_B$.

C irány: Nagykereskedő és egy kiskereskedő közvetítésével a termelőtől a felhasználóig; Felszámított árrés: M_{C1} (Nagykereskedelem); M_{C2} (Kiskereskedelem).

$$\begin{aligned}
 M_C &= M_{C1} + M_{C2} \\
 &= (O_C \times m_{C1}) + (O_C + M_{C1}) \times m_{C2} = \\
 &= (O_C \times m_{C1}) + [O_C + (O_C \times m_{C1})] \times m_{C2} \\
 &= O_C \times (m_{C1} + m_{C2} + m_{C1} \times m_{C2})
 \end{aligned}$$

D irány: Kiskereskedő közvetítésével a termelőtől a felhasználóig; Felszámított árrés M_D .
 $M_D = O_D \times m_D$.

A nemzeti számlák forrás és felhasználás tábla keretrendszerben történő összeállításának főbb lépései, a kiegyensúlyozás

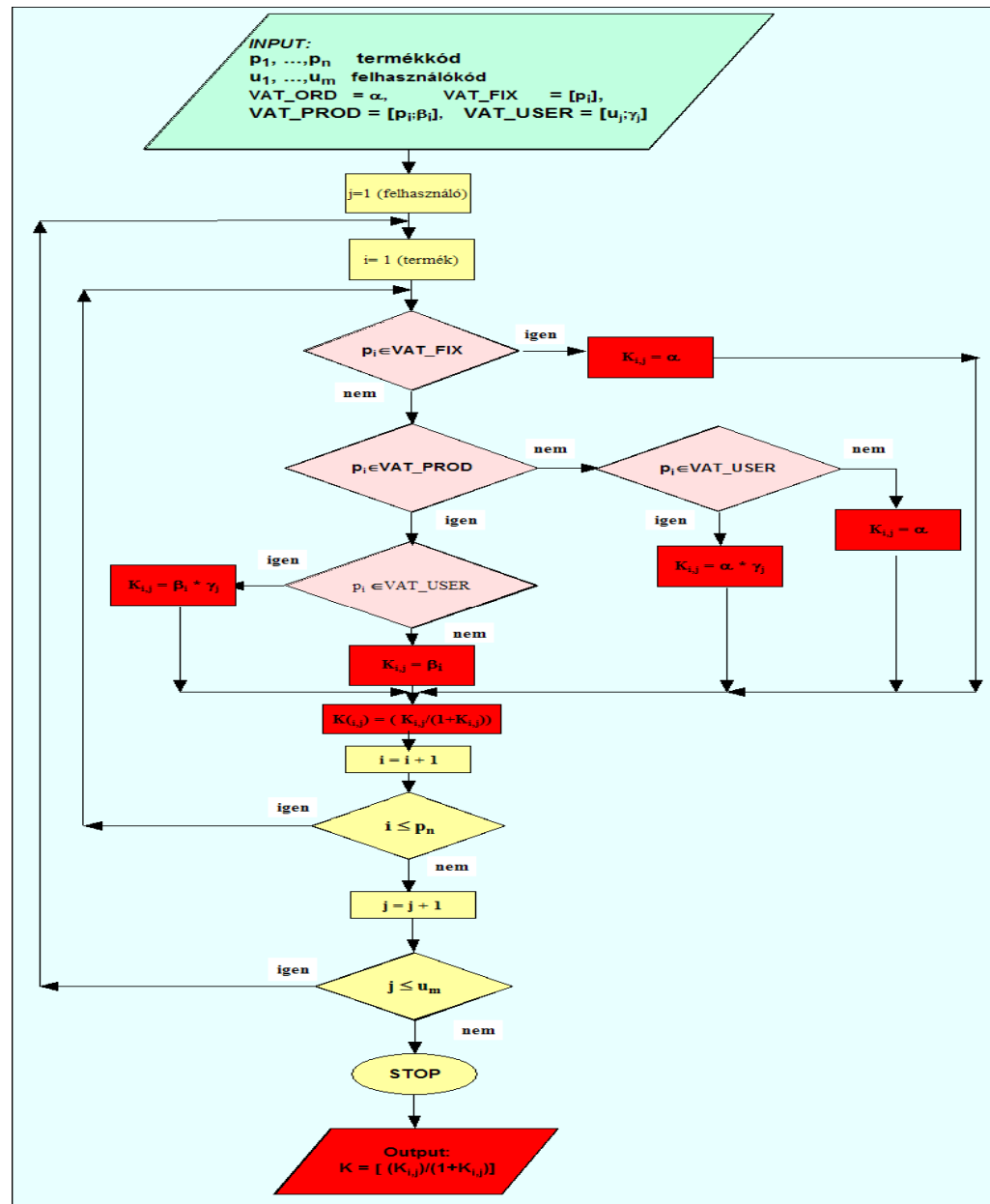
I. A kibővített forrás és felhasználás táblák rendszerének létrehozása folyó áron

- 1. lépés.** A forrás tábla betöltése gyárkapu áron (**T1¹³**)
- 2. lépés.** A felhasználás tábla betöltése piaci beszerzési áron (**T2¹⁹**) (a készletváltozás oszlop üresen hagyva)
- 3/a. lépés.** A vissza nem igényelhető áfa mátrix képzéséhez az input adatok bevitele

3/b. lépés. A vissza nem igényelhető áfa mátrix képzése (T2¹⁷) a felhasználási oldalon

A vissza nem igényelhető áfa számítása

Termék	VAT-FIX	VAT-PROD	VAT-USERS	Eredmény (K)
A	nem található	0,05	0,55	0,0275
B	található	nem található	0,90	0,2500
C	nem található	0,00	0,09	0,0000
D	található	nem található	nem található	0,2500
E	nem található	0,15	0,00	0,0000
F	nem található	nem található	0,83	0,2075

(3/b. lépés folytatása)

A vissza nem igényelhető áfa mátrix általános elemének képzése

$$\left[\mathbf{t2}_{ij}^{17} \right] = \frac{K_{ij}}{1 + K_{ij}} \mathbf{t2}_{ij}^{19}$$

ahol:

- K a már ismertetett módon képzett „kulcs”,
- $\mathbf{T2}^{19}$ pedig a piaci beszerzési áras felhasználási táblát jelöli

4. lépés. A kereskedelmi árrés és a külön felszámított szállítási díj mátrix képzése ($\mathbf{T2}^{14R}$, $\mathbf{T2}^{14T}$) a felhasználási oldalon

Vezessük be az $\mathbf{T2}^{KT}$ kisegítő mátrixot a következőképpen:

$$\mathbf{T2}^{KT} = \mathbf{T2}^{19} - \mathbf{T2}^{17} = \mathbf{T2}^{13} + \mathbf{T2}^{14R} + \mathbf{T2}^{14T} , \quad /1/$$

ahol

$\mathbf{T2}^{19}$ – a piaci beszerzési áras felhasználás táblát,

$\mathbf{T2}^{17}$ – a felhasználási tételeken lévő vissza nem igényelhető áfát,

$\mathbf{T2}^{13}$ – a gyárkapu árra átszámított felhasználási táblát,

$\mathbf{T2}^{14R}$ – a felhasználási tételeken lévő kereskedelmi árrést,

$\mathbf{T2}^{14T}$ – a felhasználási tételeken lévő külön felszámított szállítási díjat jelenti.

(4. lépés folytatása)

A kereskedelmi árréskulcs (TRM), illetve a külön felszámított szállítási díjhányad (TTM) definiálása:

$$TRM = \frac{T2^{14R}}{T2^{13}} \qquad TTM = \frac{T2^{14T}}{T2^{13}}$$

amiből

$$T2^{14R} = TRM \times T2^{13}, \text{ illetve } T2^{14T} = TTM \times T2^{13}. \quad /2/$$

/2/-t behelyettesítve az /1/ egyenletbe a következőt kapjuk:

$$T2^{KT} = T2^{13} + TRM \times T2^{13} + TTM \times T2^{13} = T2^{13} \times (1 + TRM + TTM),$$

amiből

$$T2^{13} = \frac{1}{(1 + TRM + TTM)} T2^{KT} \quad /3/$$

(4. lépés folytatása)

A $T2^{13}$ -at behelyettesítve a /2/-be a következőt kapjuk:

$$T2^{14R} = \frac{TRM}{1 + TRM + TTM} T2^{KT} \quad , \quad \text{illetve} \quad T2^{14T} = \frac{TTM}{1 + TRM + TTM} T2^{KT}$$

A kapott egyenlőségek alapján a kereskedelmi árrés és a külön felszámított szállítási díj mátrix már könnyen képezhető, melynek általános elemei:

$$\left[t2_{ij}^{14R} \right] = \frac{TRM_{ij}}{1 + TRM_{ij} + TTM_{ij}} t2_{ij}^{KT}$$

$$\left[t2_{ij}^{14T} \right] = \frac{TTM_{ij}}{1 + TRM_{ij} + TTM_{ij}} t2_{ij}^{KT}$$

5. lépés. A felhasználási tábla gyárkapu árasra történő átalakítása
($T2^{13}$)

$$T2^{13} = T2^{19} - T2^{17} - T2^{14R} - T2^{14T}$$

Jelentősége: a balanszírozás első szintje a gyárkapu áras Forrás és Felhasználás adatok kiegyensúlyozása

Első lépés a Forrás tábla kompletté tételéhez:

- a gyárkapu árról a piaci beszerzési árra való átmenethez a vissza nem igényelhető áfa, kereskedelmi árrés és külön felszámított szállítási díj összegének átemelése a felhasználási oldalról
→ a terméklista minden elemére

6. lépés. a hazai kibocsátás alapján való számításához a terméktámogatások (**S12**) szétosztása a hazai piaci termelők között

Egyszerűsítő feltételezés:

- az importhoz nem kapcsolódik terméktámogatás
- a hazai termelők közül is csak a piaci termelők kaphatnak terméktámogatást

A számítás menete:

- az inputként termékenként bevitt terméktámogatási adatot a program **arányosan** osztja fel az adott terméket kibocsátó piaci termelők között

7. lépés. A termékadók (kivéve áfa) (**S11**) szétosztás a hazai kibocsátók és az import között

Egyszerűsítő feltételezés:

- az exportra nincs termékadó → a hazai kibocsátásból csak a belföldi felhasználásra kerülő részre van termékadó
- az import gyárkapu áras értékébe beletartozik a vám is, továbbá még egyéb olyan termékadók, melyek már a belföldi felhasználásához kapcsolódnak (például jövedéki adó, regisztrációs adó, környezetvédelmi díj)

(7. lépés folytatása)

A számítás menete:

- az importhoz kapcsolódó termékadó arányára tett feltételezés:

ahol:

$$\frac{X_p}{S11_p} = \frac{X_p + I_p}{X_p + I_p + H_p}$$

X_p = a p -edik termék importjához tartozó termékadó,

I_p = a p -edik termék importja vámmal együtt,

H_p = a p -edik termék hazai kibocsátása belföldi felhasználásra
gyárkapu áron,

$S11_p$ = a p -edik termékre jutó termékadó.

(7. lépés folytatása)

- az egyenlet megoldása X_p –re:

$$X_p = -1/2 (I_p + H_p - S11_p) + [(I_p \times S11_p) + (1/2(I_p + H_p - S11_p))^2]^{1/2}$$

- a hazai kibocsátásra jutó termékadót a program **arányosan** osztja fel az adott terméket kibocsátó piaci termelők között

8. lépés. A forrás és felhasználás közötti azonosság mechanikus megteremtése a készletváltozás oszlop feltöltésével

Most már rendelkezésre áll:

Forrás gyárkapu áron
alapáron

Felhasználás gyárkapu áron

A két oldal azonos értékelése gyárkapu áron van biztosítva, a terméklista minden elemére alkalmazható:

Forrás gyárkapu áron = Felhasználás gyárkapu áron

az eddig üresen hagyott készletváltozás oszlopot a program feltölti a két oldal közti eltéréssel

9. lépés. A felhasználási tábla alapján való számítása

Adatigény:

- inputként bevitt segédmátrixok (**U11, U12**)
- a gyárkapu áras felhasználási tábla

Módszer:

- vetítési alap képzése ($U11 \times T2^{13}$)
- a termékadók és terméktámogatások szétosztása vetítési alap arányosan, termékenként

10. lépés. A bruttó hozzáadott érték képzése

- a felhasználási tábla termelési számla blokkjában
  - elsőként gyárkapu áron
  - átmenet az alapáron történő számításra
- a T3 tábla tartalmazza az ehhez szükséges
- a termelők által beszedett termékadókat
  - a termelőknek juttatott terméktámogatásokat

II. Kiegyensúlyozási munkaszakasz

1.

2. lépés

3/a.

input

adat

betöltés

3/b.

4. (TRM,TTM)

5.

6. (S12) lépés

7. (S11)

8.

9. (U11, U12)

10.

automatikusan

a modell

végzi a

számításokat

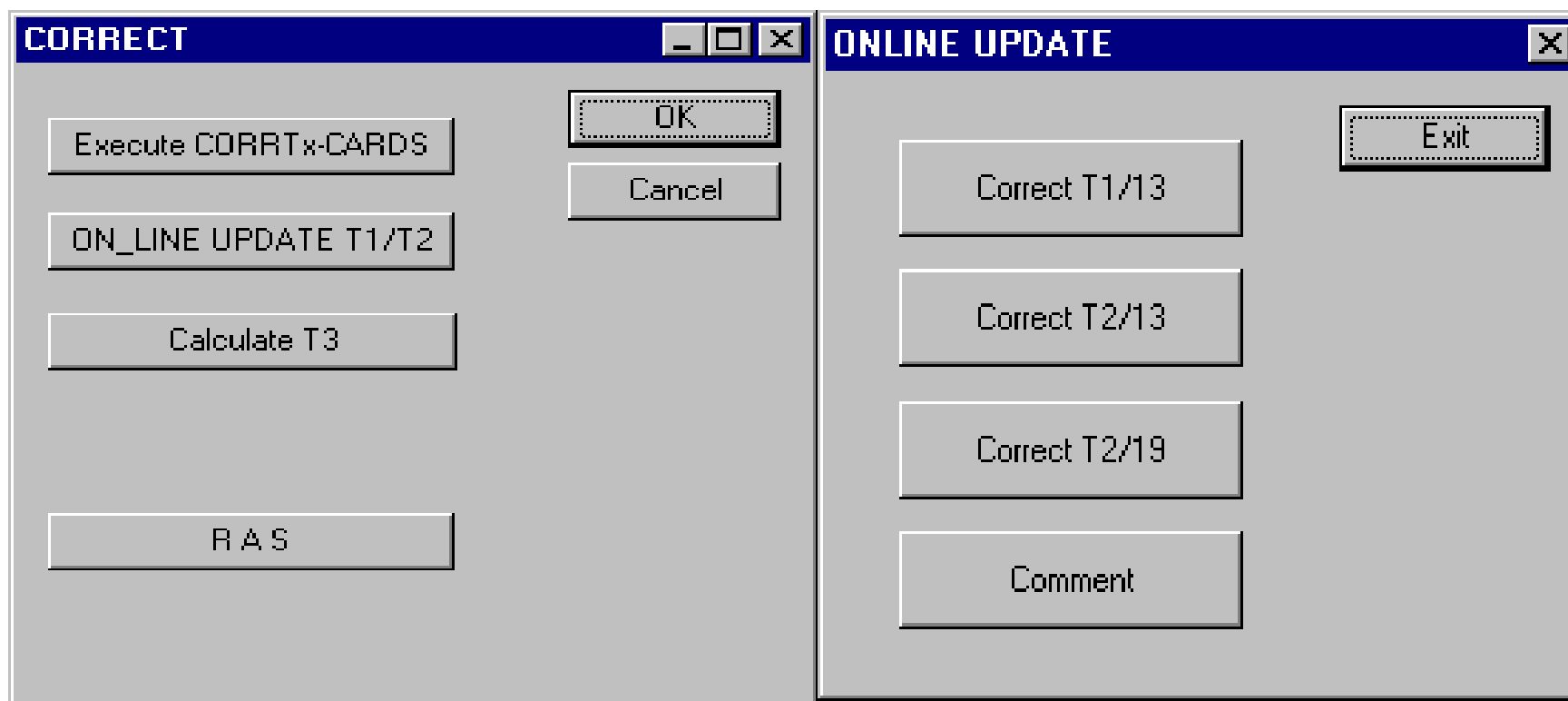
II. Kiegyensúlyozási munkaszakasz (folytatás)

A kiegyensúlyozás   szakértői feladat

A korrigálás, javítás lehetőségei:

- input file javítás (batch szintű korrekció)
- interaktív (online) módon
- végső technikai lépés, automatikus simítás (RAS)
  - csak a marginális eltérések eliminálására, a szolgáltatásokból még „készleten maradt” összegek kinullázására

User interface of SNA-NT

***Köszönöm
a figyelmet!***